

Understanding what makes people tick

Zwangerenperspectief kwaliteit en bereikbaarheid van echocentra voor de 13 wekenecho en 20 wekenecho

Rapportage van kwalitatief onderzoek – Versie 02

2026020

Amsterdam, 19 mei 2026

Inhoudsopgave

Introductie	4
<ul style="list-style-type: none"> • Achtergrond en onderzoeksdoelstellingen • Onderzoeksverantwoording • Onderzoeksdoelgroep	
Conclusies	7
Resultaten	10
Context	
Echocentra	
Kwaliteitsbeleving	
Kwaliteitsaspecten	
Bereikbaarheid	
Ervaringen	
Beleving 13 wekenecho	
Beleving 20 wekenecho	
Bijlagen	22

Introductie

Achtergrond en doelstellingen

Achtergrond

Het RIVM Centrum Regie op Preventieprogramma's en Opschaling (hierna: RIVM-RPO) is verantwoordelijk voor de landelijke regie op prenatale screening, waaronder de 13 weken en 20 wekenecho. Regelmatig worden de eisen aan de uitvoering geactualiseerd. In samenwerking met de Regionale Centra voor prenatale screening (7 Regionale Centra die de uitvoering van prenatale screening coördineren en de kwaliteit bewaken) werkt het RIVM momenteel aan nieuwe eisen voor de contractering van echocentra, die uiterlijk 1 juni 2026 gereed dient te zijn. Deze projectgroep heeft als belangrijk aandachtspunt het borgen en optimaliseren van de kwaliteit van het structureel echoscopisch onderzoek (hierna: SEO), zonder dat de bereikbaarheid voor zwangeren in het gedrang komt. De nieuwe eisen kunnen gevolgen hebben voor het aantal en de spreiding van echocentra en daarmee ook voor verandering zorgen voor zwangeren.

Hoewel de projectgroep al conceptuele ideeën heeft ontwikkeld, ontbreekt nog het perspectief van de doelgroep zelf. Daarom wenst het RIVM-RPO kwalitatief communicatieonderzoek uit te voeren om in kaart te brengen hoe zwangeren de kwaliteit en bereikbaarheid van de 13 wekenecho en 20 wekenecho ervaren en welke aspecten zij daarbij het meest belangrijk vinden. Deze inzichten kunnen worden meegenomen bij het vaststellen van de definitieve contracteringseisen voor echocentra. De resultaten van dit onderzoek worden weergegeven in dit rapport.

Doel

Wat verstaan zwangeren onder kwaliteit en bereikbaarheid van echocentra voor de 13 wekenecho en 20 wekenecho en welke aspecten vinden zij daarbij het meest belangrijk?

Meer specifiek inzicht in:

- Welke aspecten dragen volgens zwangeren bij aan een kwalitatief goede echo?
- Welke aspecten dragen volgens zwangeren bij aan bereikbaarheid?
- In hoeverre vinden zwangeren het belangrijk dat een echocentrum veel ervaring heeft of een bepaald aantal echo's per jaar uitvoert?
- Hoe wegen zwangeren de bereikbaarheid van het echocentrum ten opzichte van de kwaliteit van het echocentrum?
- In hoeverre vinden zwangeren het belangrijk om keuze te hebben uit verschillende echocentra in de buurt?
- Wat zijn eventuele zorgen of knelpunten die zwangeren ervaren met betrekking tot de kwaliteit en beschikbaarheid van echocentra?

Output

Verdiepend inzicht in de ervaringen, sentimenten, behoeften en wensen bij de 13 wekenecho (eerste trimester SEO: ETSEO) en 20 wekenecho (tweede trimester SEO: TTSEO) echo en meer specifiek rondom kwaliteit en bereikbaarheid.

Onderzoeksverantwoording

Veldwerk

Het onderzoek is uitgevoerd op dinsdag 31 maart 2026
Betrokkenen vanuit RIVM hebben de interviews meegekeken zowel fysiek op kantoor als online.

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van 3 focusgroepen. In totaal hebben 17 respondenten meegedaan:

- 2 online groepen van 90 minuten via MS Teams met 5 personen.
- 1 focusgroep fysiek 120 minuten 7 personen op locatie bij MARE in Amsterdam.

Projectteam

Het onderzoek is uitgevoerd door Diane Steinhaus en Vera Jansen

Stimulusmateriaal

- Verschillende thema's (voor kwaliteit en bereikbaarheid)
- Verschillende scenario's (zijn niet bij elke groep voorgelegd)

Disclaimer

Kwalitatief onderzoek is verkennend en inventariserend van aard. Uitkomsten van dergelijk onderzoek moeten dan ook in de eerste plaats worden gezien als indicatief en hypothesevormend en niet als (cijfermatig bewezen) feiten. Omwille van de leesbaarheid, wordt in dit rapport de stellende vorm gebruikt.

Saturatie

In kwalitatief onderzoek wordt een saturatiegraad gehanteerd tussen 14 en 16 waarnemingen binnen een homogene groep. Dat betekent dat het punt waarop elk nieuw kwalitatief interview (of: deelnemer) boven dit aantal alleen nog maar eerder ontdekte gegevens oplevert. Een extra interview/deelnemer levert dan geen nieuwe kennis meer op. Met een totale onderzoeksdoelgroep van 17 respondenten kunnen we betrouwbare uitspraken doen op basis van de gehele groep en dat de verwachting is dat de belangrijkste thema's naar boven zijn gehaald. Nuanceringen ten aanzien van subdoelgroepen (bijvoorbeeld leeftijd) zijn indicatief (en niet opgenomen in deze rapportage).

Onderzoeksdoelgroep

De onderzoeksdoelgroep bestond uit 17 respondenten. En voldeden aan de volgende criteria:

- Vrouwen die het afgelopen jaar een 13 wekenecho en 20 wekenecho hebben gehad.
- Waarvan vrouwen die in het tweede (21+ weken/ na de 20 wekenecho) of derde trimester van de zwangerschap zitten of recent bevallen zijn. Als volgt verdeeld:
  - 9 zwanger
  - 8 recent bevallen (afgelopen 6 maanden)
- Geen van de respondenten had/ heeft geen afwijkende uitslag/ medische indicatie/ risico zwangerschap (waardoor ze bij een ziekenhuis onder controle staan).

Indeling op basis van:

Leeftijd:

- Tussen 26 en 39 jaar
- Gemiddeld: 32 jaar

Opleiding:

- 4 laag opgeleid
- 5 midden (mbo 4)
- 8 hoog

Aantal kinderen

- 9 eerste kind
- 6 tweede kind
- 1 vierde kind

Locatie echo (NL), 17 verschillende:

- 10 bij echocentrum
- 3 in het ziekenhuis
- 4 bij verloskundige

Overige spreiding op:

- Beroep (waarvan 2 niet-werkenden (huismoeder/vrijwilliger); en geen respondenten die werkzaam zijn op het gebied van verloskunde/ gynaecologie.
- Woonplaats spreiding over Nederland (stedelijk/ landelijk). Bijvoorbeeld Amsterdam/Den Haag/Den Bosch, Stampersgat/ Marknesse/Berkel-Enschot

Werving

Om voldoende variatie aan te brengen in de onderzoeksdoelgroep zijn de respondenten geworven via 3 verschillende selectiebureaus. Waarvan 2 bureaus met een grote database en spreiding over Nederland. En via Meepraten. Dit is het selectiebureau van MARE waarin respondenten zijn opgenomen die ondervertegenwoordigd zijn de reguliere bureaus (denk aan laag opleidingsniveau, migratieachtergrond, etc.).

Conclusies

Conclusie #1

3 belangrijkste leerpunten

1. Kwaliteit wordt vooral beoordeeld op de menselijke maat

Zorg in Nederland is van hoge kwaliteit. Echocentra vallen hieronder, waardoor men in de basis ervan uit gaat dat overal goede zorg wordt geleverd en de kwaliteit hoog is. Kwaliteit speelt dan ook geen rol bij de keuze voor een echocentrum, omdat men verwacht dat alle centra kwalitatief hoogwaardige zorg leveren. Voor zwangeren bestaat kwaliteit van de echo niet alleen uit de technische uitvoering, maar vooral uit de combinatie van deskundigheid, duidelijke uitleg, rust, aandacht en een prettige sfeer.

2. De keuze voor een echocentrum loopt vooral via de verloskundige

Zwangeren maken meestal niet zelf een afweging voor een echocentrum, maar volgen hierin vooral het advies van de verloskundige, op wie veel vertrouwen berust.

3. Bereikbaarheid maakt deel uit van de ervaren kwaliteit, maar is minder van belang dan professionaliteit

Bereikbaarheid wordt niet alleen gezien als praktische toegankelijkheid, maar ook als flexibiliteit in afspraken en wordt door zwangeren meegenomen in hun beoordeling van de kwaliteit van de echo.

Kwaliteit

De kwaliteit van de 13 wekenecho en 20 wekenecho wordt vooral bepaald door de kennis/deskundigheid van de echoscopist, de aandacht en tijd voor de patiënt, een rustige en duidelijke uitleg en een prettige, open sfeer. Het maakt voor de beleving minder uit hoeveel echoscopisten er in een praktijk werken, zolang de ervaring met de eigen echoscopist goed is.

Zwangeren gaan er vanuit dat de kwaliteit van de echo's goed is in elk echocentrum in Nederland en verwachten dan ook dat daar geen verschillen kunnen zijn. Ook is de bereikbaarheid van ondergeschikt belang. Voor de meeste mensen maakt het niet uit of ze dezelfde echoscopist hebben bij de 13 wekenecho en 20 wekenecho. Belangrijker is dat de echoscopist deskundig, rustig en duidelijk is. Een goede klik met de echoscopist draagt bij aan een prettig gevoel, maar is geen harde vereiste. Ook de bereikbaarheid speelt mee als onderdeel van kwaliteit, zowel in praktische zin als in flexibiliteit, maar is minder van belang.

Conclusie #2

Locatie en bereikbaarheid

De locatie voor de echo wordt meestal door de verloskundige aanbevolen en daarop wordt vertrouwd. Mensen maken meestal niet zelf een keuze voor een echocentrum, maar worden doorverwezen door de verloskundige. Verschillen in bereikbaarheid tussen stedelijk en minder stedelijk gebied beïnvloeden de locatiekeuze nauwelijks; mensen zijn bereid verder te reizen voor een belangrijke echo.

Bereikbaarheid wordt als onderdeel van kwaliteit ervaren en omvat zowel praktische als flexibele aspecten. Praktische bereikbaarheid gaat over de fysieke locatie, parkeergelegenheid en openingstijden. Flexibiliteit betreft de mogelijkheid om afspraken buiten reguliere werktijden te maken of meer keuze te hebben in afspraakmomenten. Bereikbaarheid wordt iets anders gewogen in stedelijke gebieden, waar meer keuze is en afstand minder relevant is, dan in minder stedelijke gebieden.

Belang groot en ervaringen positief

Over het algemeen zijn ervaringen positief; de echo's worden gewaardeerd als moment van zekerheid en geruststelling. Minder prettige ervaringen zijn meestal gerelateerd aan fysieke ongemakken tijdens de echo of een korte controle, maar voeren zeker niet de bovenhand op de beleving.

De echo's geven beide een duidelijk beeld van de gezondheid van de baby en het belang van de controle. De momenten worden over het algemeen als positief ervaren, hoewel er bij zowel de 13 wekenecho als de 20 wekenecho enige spanning kan zijn. De echo's bieden ouders zekerheid en rust, en de informatie en beleving sluiten goed aan bij hun verwachtingen.

Zowel de 13 wekenecho als de 20 wekenecho zijn bij vrijwel alle zwangeren bekend. De 13 wekenecho wordt vaak als minder belangrijk ervaren dan de 20 wekenecho, hoewel voor sommige vrouwen beide echo's als gelijkwaardig worden gezien. De 20 wekenecho wordt algemeen gezien als de belangrijkste echo, omdat de baby groter is, er beter naar de ontwikkeling kan worden gekeken en omdat het geslacht kan worden vastgesteld.

Resultaten

Context

NB: belangrijk om te vermelden is dat er enkel zwangere of recent bevallen vrouwen hebben meegedaan die allemaal de 13 wekenecho en 20 wekenecho hebben gehad.

Algemeen

Er is een hoge verwachting van de zorg in het algemeen. In Nederland wordt de zorg ervaren van hoge kwaliteit.

- Het zoeken van een verloskundige is iets waar mensen veel tijd aan besteden. Er is veel keuze en een 'goede' verloskundige wordt als belangrijk gezien, waardoor het uitzoekproces tijd kost.
- In tegenstelling tot de plek waar men de 13 wekenecho en 20 wekenecho laat uitvoeren: daar gaan mensen doorgaans gewoon naartoe. omdat ze er vanuit gaan dat de kwaliteit overal goed is.

De kennis rondom de 13 wekenecho en 20 wekenecho is hoog. Iedereen weet dat het een echo is waarbij de gezondheid van de baby wordt bekeken.

- Vaak is men op de hoogte van de 13 wekenecho en 20 wekenecho via de verloskundige, die hierover vertelt.
- Een enkeling kent de echo ook via folders die door de verloskundige worden meegegeven.

- Wat er precies allemaal wordt gecontroleerd, weet niemand volledig, maar men weet wel dat er wordt gekeken naar de groei en bepaalde organen.
- Dat de deelname aan de echo deelname vrijwillig is (en zonder kosten) is voor iedereen bekend.

13 wekenecho

De 13 wekenecho is een echo die voor velen bekend is, maar voelt voor velen wel minder bekend dan de 20 wekenecho, dit komt mede doordat de echo nog niet zo lang wordt uitgevoerd (wat velen ook weten).

- echo is voor niemand de eerste echo; iedereen heeft hiervoor al een termijnecho gehad. Daarnaast hebben sommigen ook een 8 of 11-wekenecho laten uitvoeren.
  - Deze echo is dus vaak de tweede of derde echo.

20 wekenecho

De 20 wekenecho is ook voor iedereen bekend, doordat deze echo als belangrijk wordt beschouwd en wordt gezien als belangrijk meetpunt in de zwangerschap.

- Dit wordt versterkt doordat het bij deze echo mogelijk is het geslacht van de baby met zekerheid te bepalen.

Waar bij reguliere echo's vaak meerdere mensen worden meegenomen, zoals familieleden of vrienden (een vriendin), is dit bij de 13 wekenecho en zeker bij de 20 wekenecho niet het geval.

- Er mag slechts één persoon mee, doorgaans is dit de partner.

De 20 wekenecho wordt gezien als een standaardonderdeel van de zwangerschap en mensen maken hier graag tijd voor vrij. Omdat het om de gezondheid van de baby gaat, wordt het belangrijk geacht dat de partner hierbij aanwezig is.

Echocentra

Verloskundige

Iedereen heeft een verloskundige, maar er zijn maar enkelen die de 13 wekenecho en 20 wekenecho bij hun eigen verloskundige (kunnen) laten uitvoeren.

- Omdat de verloskundige meestal niet bevoegd is, is het niet altijd mogelijk om de echo's daar te laten uitvoeren.
- Bij sommige verloskundigenpraktijken komt een echoscopist van een externe partij, die in de praktijk de echo's afneemt.

Ziekenhuis

Een deel van de vrouwen laat de echo's in het ziekenhuis doen.

- Vaak is dit de plek waar zij ook voor andere echo's komen, of waar zij naartoe worden doorverwezen.

Echocentrum

Veel vrouwen laten hun echo's uitvoeren in een echocentrum.

- Dit gebeurt meestal niet uit persoonlijke voorkeur, maar omdat zij hiervoor worden doorverwezen door de verloskundige.

De plek waar mensen naartoe gaan, wordt (bijna) nooit zelf gekozen.

- Het wordt vrijwel altijd door de verloskundige aangeraden. Vanwege het goede contact en het vertrouwen in de verloskundige, gaan mensen blindelings naar deze echoscopist.
- Sommigen krijgen een lijst met verschillende locaties via de verloskundige. Ook dan wordt meestal niet actief gezocht naar een voorkeur, omdat men ervan uitgaat dat de zorg overal goed is.
  - De keuze wordt dan vaak gemaakt op basis van afstand of beschikbaarheid voor het afnemen van de echo's.

Echoscopist

Het verschilt of mensen voor de 13 wekenecho en 20 wekenecho dezelfde echoscopist hebben.

- Sommige mensen hebben dezelfde persoon en geven hier de voorkeur aan; het zorgt voor vertrouwen en een prettig gevoel.
- Anderen bezoeken een groter centrum waar meerdere echoscopisten rouleren, wat ook als prima wordt ervaren.
- Zolang de ervaring en expertise van de echoscopist goed voelt, maakt het (vaak) niet uit wie de echo afneemt.
  - Enkel wanneer de 13 wekenecho als minder prettig werd ervaren, kan het als positief worden ervaren om een andere echoscopist te hebben bij de volgende echo. Niemand gaat echter uit zichzelf naar een ander centrum of een andere echoscopist, na een mindere ervaring.

“Ik deed alles onder een dak, maar als ik het nu zo van de andere hoor, dan is dat dus eigenlijk helemaal niet normaal”

Echocentra

Doordat het vertrouwen in de doorverwijzing vanuit de verloskundige en de kwaliteit van de zorg rondom echo's goed en hoog is, is men weinig bezig met hoe de zorg daar precies wordt verleend.

- Iedereen wordt doorverwezen en zoekt daarom meestal niet zelf verder, omdat men vertrouwt op de verloskundige: *“Die zal wel weten wat goed is.”*
- Daarnaast leeft het idee dat echoscopisten hiervoor zijn opgeleid en dat de zorg overall goed zal zijn, wat iedereen ook zo wordt ervaren (*“deze mensen maken elke dag echo's, dus dan zijn ze daar ook beter in”*).

Hoewel mensen weten dat ze zelf een keuze kunnen maken, is dit iets waar ze zelden bij stilstaan en waar meestal weinig behoefte aan is.

- Omdat het vertrouwen in zowel de doorverwijzing als de zorg in Nederland hoog is, komt dit niet vaak bij mensen op.

In tegenstelling tot een echo, wordt er bij de keuze voor een verloskundige vaak wel actief gezocht naar een goede match.

- Dit gebeurt bijvoorbeeld door aanbevelingen van bekenden die ervaring hebben met de verloskundige.
- Of door verschillende verloskundigenpraktijken te bezoeken om te bepalen welke het beste bij hen past.

Omdat er bij de verloskundige al zorgvuldig wordt uitgezocht welke het beste bij hen past, kan dit meehelpen verklaren waarom men dit niet bij de echo's doet.

Kwaliteitsbeleving

Wat spontaan bij mensen opkomt als we vragen naar de kwaliteitsbeleving van echocentra, worden kennis (deskundig), geduld, vriendelijkheid en bereikbaarheid het vaakst genoemd.

- Kennis: wordt gezien als een van de belangrijkste aspecten. Omdat het om een medische echo gaat, vinden mensen het essentieel dat er goed naar de baby wordt gekeken. Dit is ook de reden waarom mensen deze echo laten uitvoeren. Men verwacht dat de echoscopist over de juiste kennis beschikt, mede omdat deze personen hiervoor zijn opgeleid en deze echo's regelmatig uitvoeren.
- Geduld: omdat er bij de echo vaak spanning speelt, wordt geduld belangrijk gevonden. Men wil dat er voldoende tijd wordt genomen en dat de echo serieus wordt uitgevoerd.
  - Rust uitstralen is daarbij een belangrijke factor.
- Vriendelijkheid: het wordt belangrijk gevonden dat er op een vriendelijke manier met mensen wordt omgegaan. De sfeer in de ruimte speelt een rol, en hier draagt de echoscopist aan bij.
  - Voor velen betekent vriendelijkheid ook dat er op een laagdrempelige manier wordt uitgelegd wat er gebeurt, zonder te veel medische termen. Mensen willen meegenomen worden in het proces: *“De tandarts laat ook aan mij weten wat ze gaat doen, dan begint ze ook niet gelijk met boren.”*
- Bereikbaarheid: is eveneens belangrijk, zowel fysiek als online.
  - Het is wenselijk dat de locatie goed bereikbaar is, met voldoende parkeergelegenheid en flexibele openingstijden.
  - Daarnaast is het belangrijk dat men gemakkelijk contact kan opnemen, zowel telefonisch als per e-mail, en dat er snel met elkaar geschakeld kan worden.

Kwaliteit – uitspraken van de doelgroep

“Ik vind het fijn als ze praten in mensentaal. Dat ik het gewoon kan begrijpen”

“Ik vind het wel belangrijk dat ook de echoscopisten worden gecheckt op hun vaardigheden, eens in de zoveel tijd”

”Dat de echoscopist rust uitstraalt is heel belangrijk. Hierdoor krijg je al het idee alsof degene er zelf ook vertrouwen in heeft”

“Kwaliteit is iets wat ik eigenlijk gewoon verwacht dat het erbij hoort. Is dat niet iets wat we sowieso kunnen verwachten in Nederland?”

“Tegenwoordig kun je steeds minder vaak bellen naar bedrijven, dat vind ik toch vervelend. Ik vind het belangrijk dat je ze ook kunt bellen”

Kwaliteitsaspecten

Naast het ophalen van (spontane) ervaringen rondom de kwaliteitsbeleving van de echo's, hebben we tijdens de groepsgesprekken ook verschillende kwaliteitsaspecten voorgelegd.

Wat betreft kwaliteit wordt ervaring als het allerbelangrijkste gezien, gevolgd door de openingstijden en -dagen van de praktijk.

- Het aantal echoscopisten dat in een praktijk werkt, is voor niemand van belang en wordt ook niet actief opgezocht.
  - Mensen weten vaak niet hoeveel echoscopisten er werken, en dit wordt niet gekoppeld aan kwaliteit.
  - Zolang de eigen echoscopist als prettig wordt ervaren, maakt het aantal medewerkers niet uit.

Wat betreft bereikbaarheid zijn de belangrijkste punten: praktische bereikbaarheid en flexibiliteit.

- Onder flexibiliteit vallen vaak ook de openingstijden en beschikbare tijdsloten.
- (goede) Bereikbaarheid is een onderdeel van kwaliteit.

Rangschikking op basis van de aspecten die bepalend zijn voor de kwaliteitsbeleving:

1. Professionaliteit: Dit is belangrijkste, mensen verwachten hoge kwaliteit (conform Nederlandse maatstaf) en willen zich veilig kunnen voelen in de handen van de echoscopist.
2. Aandacht en tijd: Dat er met aandacht en voldoende tijd voor je wordt genomen, dat de echoscopist rust uitstraalt en alles duidelijk uitlegt in begrijpelijke taal
3. Sfeer: Dat er een fijne en open sfeer heerst, waardoor je je op je gemak voelt.
4. Bereikbaarheid: Zowel fysiek als online goed bereikbaar zijn.
5. Flexibiliteit: Dat echo's ook buiten reguliere werktijden ingepland kunnen worden.

Kortom, de kwaliteitsaspecten professionaliteit, aandacht, voldoende tijd en sfeer zijn belangrijker dan de bereikbaarheid van een echocentrum.

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid wordt verschillend ervaren door mensen in grote steden vergeleken met mensen uit minder stedelijke gebieden.

- In steden zijn de mogelijkheden vaak groot, waardoor sommige elementen, zoals afstand, minder relevant zijn. Er is bovendien een breed aanbod aan locaties.
- Mensen uit minder stedelijk gebied zijn vaak gewend verder te reizen en zien dit daarom minder als een probleem. Omdat het echter om een belangrijke echo gaat, zijn de meeste mensen bereid wat verder te reizen: *“Je wilt het gewoon doen, de afstand neem je dan voor lief.”* Er wordt aangegeven dat een echocentrum bij voorkeur niet meer dan een half uur rijden is met de auto.

Dingen die spontaan het meest worden genoemd, zijn:

- Contactbereikbaarheid: het is belangrijk dat het bedrijf goed bereikbaar is, zowel telefonisch als via e-mail, en dat er snel gehoor wordt gegeven.
- Locatie: mensen uit de stad vinden het prettig als de locatie dichtbij is en eventueel te voet bereikbaar. Voor minder stedelijke gebieden: wanneer het wat verder weg is, is dit geen probleem, mits er goed kan worden geparkeerd.
- Flexibiliteit: flexibiliteit wordt belangrijk gevonden, maar wordt momenteel niet altijd ervaren.
  - Agenda's zitten vaak vol, waardoor men zich moet schikken naar beschikbare tijden.
  - De meeste locaties zijn alleen op werkdagen geopend, wat minder prettig wordt ervaren. Dit is vooral lastig voor partners of mensen met een fysieke baan, omdat er dan vrij gevraagd moet worden.

Bereikbaarheid – uitspraken van de doelgroep

“Het ziekenhuis is voor mij een half uur rijden. Voor de 20 wekenecho vind ik dat echt niet erg”

“Ik vind een maximale rijafstand ongeveer 30 minuten, dat vind ik echt niet erg om te doen. Je bent er dan wel je halve dag aan kwijt”

“De eerste keer ging ik samen met mijn moeder. Het lukte mijn vriend toen niet om vrij te vragen”

“Ik kon niet terecht bij mijn eigen verloskundige omdat haar agenda vol zat. Voor de 13 wekenecho moest ik dus ergens anders heen, dat vond ik wel jammer. Maar ja, het was niet anders”

“Ik woon in de stad en heb keuze uit heel veel verschillende plekken. Ik kon met de fiets of zelfs lopend naar de echo toe. Dat was heel fijn, maar dat ben ik hier ook wel gewend”

Ervaringen 13 wekenecho en 20 wekenecho

De ervaringen zijn over het algemeen zeer positief. Ondanks de spanning vooraf, heeft iedereen een prima ervaring.

Het is voor mensen duidelijk merkbaar dat er een verschil is tussen een normale echo en de 13 wekenecho en 20 wekenecho.

- Er wordt opgemerkt dat de echoscopist zich soms volledig moet concentreren op de echo.
- Het is daardoor minder een gezellig moment, iets wat sommige mensen minder prettig vinden, maar ze begrijpen ook dat dit erbij hoort.

Over het algemeen overheerst het positieve gevoel dat men een goede controle krijgt.

- Sommige mensen ervaren dat er soms stevig aan de buik wordt gedrukt, wat als onprettig kan voelen.
- Een enkeling heeft een wat mindere klik met de echoscopist, maar dit wordt niet als storend ervaren.
- Men heeft meestal het gevoel dat er voldoende tijd en ruimte voor hen wordt genomen. Er is vaak geen haast, wat als prettig en fijn wordt ervaren.
- Een enkeling heeft soms een korte echo gehad, bijvoorbeeld 15 à 20 minuten, terwijl er 45 minuten gepland stonden. Dit voelt dan subjectief als te kort, alsof er niet goed naar de baby is gekeken.

“Mijn kind lag niet goed, toen ging ik even buiten een wandelingetje maken”

“Ik mocht later op de dag terugkomen, omdat de baby niet goed te zien was”

“We kwamen wat later doordat we in de file stonden, dit was ook geen probleem”

Beleving | 13 wekenecho

Hoe wordt de 13 wekenecho ervaren

De perceptie en gevoelens rond de 13 wekenecho verschillen sterk ten opzichte van de 20 wekenecho. Hoe dit precies ervaren wordt, is erg persoonsafhankelijk.

- Voor een deel van de vrouwen is de 13 wekenecho een belangrijke mijlpaal. Het wordt gezien als de eerste echo waarbij wordt gecontroleerd of de baby gezond is en of er iets aan de hand is.
  - Hierdoor valt er na deze echo een zekere 'last' van de schouders: *"Ik zie de 13 wekenecho als een kleine 20 wekenecho."*
- Voor anderen zijn beide echo's gelijkwaardig; beide worden belangrijk geacht om te kunnen controleren hoe het met de baby gaat.
- Daarnaast is er een groep die de 13 wekenecho minder belangrijk vindt dan de 20 wekenecho.
  - De 20 wekenecho wordt gezien als de belangrijkste echo, omdat het kind dan groter is en er beter naar kan worden gekeken.
    - Bovendien horen mensen vaker verhalen uit hun omgeving over ontdekkingen bij de 20 wekenecho; zulke verhalen zijn er minder over de 13 wekenecho.
  - Moeders met oudere kinderen hebben destijds geen 13 wekenecho gehad en weten daardoor dat deze echo nog niet heel lang bestaat. Dit kan ertoe leiden dat men de 20 wekenecho als belangrijker beschouwt.

- Ook wordt verteld (vaak weten mensen dit van de verloskundige) dat er in deze vroege fase mogelijk niets te zien valt, en dat wat er wel gezien kan worden, nog niks hoeft te betekenen. Dit zorgt ervoor dat de houding tegenover deze echo als minder urgent of belangrijk wordt ervaren.

Het hangt dus af van de kennis en houding ten opzichte van de 13 wekenecho, hoe iemand het vooraf beleeft en welke gevoelens erbij komen kijken.

- Voor velen (vaak wanneer de uitslag positief is) is het een mooi moment, vroeg in de zwangerschap, om te controleren hoe het met de gezondheid van de baby staat, ook al hecht niet iedereen hier waarde aan.
- Een enkeling (waarvan de baby uiteindelijk gezond wordt geboren) moest na de 13 wekenecho een extra controle ondergaan. Dit kan bij ouders zorgen voor veel stress, die niet altijd reëel is. Voor sommigen wordt dit als onprettig ervaren.

"Ik vind de 13 wekenecho niet zo boeiend, voor mij ging het meer om de 20 wekenecho"

"Ik was echt zenuwachtig, het is toch de eerste keer dat je gaat horen of alles goed is"

Beleving | 20 wekenecho

Hoe wordt de 20 wekenecho ervaren

Ook bij de 20 wekenecho verschilt de perceptie, afhankelijk van de houding, maar deze echo wordt toch algemeen beschouwd als dé echo.

- Voor degenen die de 13 wekenecho als belangrijk meetmoment zien, is de spanning bij de 20 wekenecho minder groot. Toch wordt deze echo als belangrijk ervaren en vindt men het nog altijd noodzakelijk om een controle te laten uitvoeren.
- Voor een groot deel van de mensen is de 20 wekenecho de belangrijkste echo.
  - Het is het moment waarop wordt bekeken of er bij de baby zaken zijn die niet positief zijn of verder onderzoek vereisen.
  - Men weet dat er beter naar de baby gekeken kan worden, omdat deze inmiddels veel groter is.
  - Omdat de 20 wekenecho ook ongeveer in het midden van de zwangerschap valt, wordt deze als een mooi meetmoment gezien.
  - Zoals eerder genoemd, draagt ook het bekendmaken van het geslacht (voor degenen die tussen de 13 wekenecho en 20 weken echo geen andere echo hebben gehad) bij aan de betekenis van deze echo.
- Men is zich er echter van bewust dat bepaalde afwijkingen bij de baby mogelijk over het hoofd gezien kunnen worden; dit is vaak bekend vanuit verhalen uit de omgeving.

De houding tijdens de 20 wekenecho is vaak serieuzer, wat samenhangt met de verschillende punten en belangen die met deze echo verbonden zijn.

“Ik zie het als mijlpalen in mijn zwangerschap, beide echo’s”

“De twintig weken echo is er iets wat er al jaren is, dat is een belangrijk moment in je zwangerschap”

“Ik had best wat spanning bij de 20 wekenecho, ik ken verhalen van andere, waar dingen werden ontdekt, dat doet toch wat met je”

“Ik vind de 13 wekenecho niet belangrijk, van mijn part kan er net zo goed alleen een 20 wekenecho zijn”

“Je wilt gewoon dat alles goed gaat met je baby, het is fijn dat ze daar naar kunnen kijken”

Bijlagen (stimulus & PinPoint)

Wat versta je onder kwaliteit van echocentra?

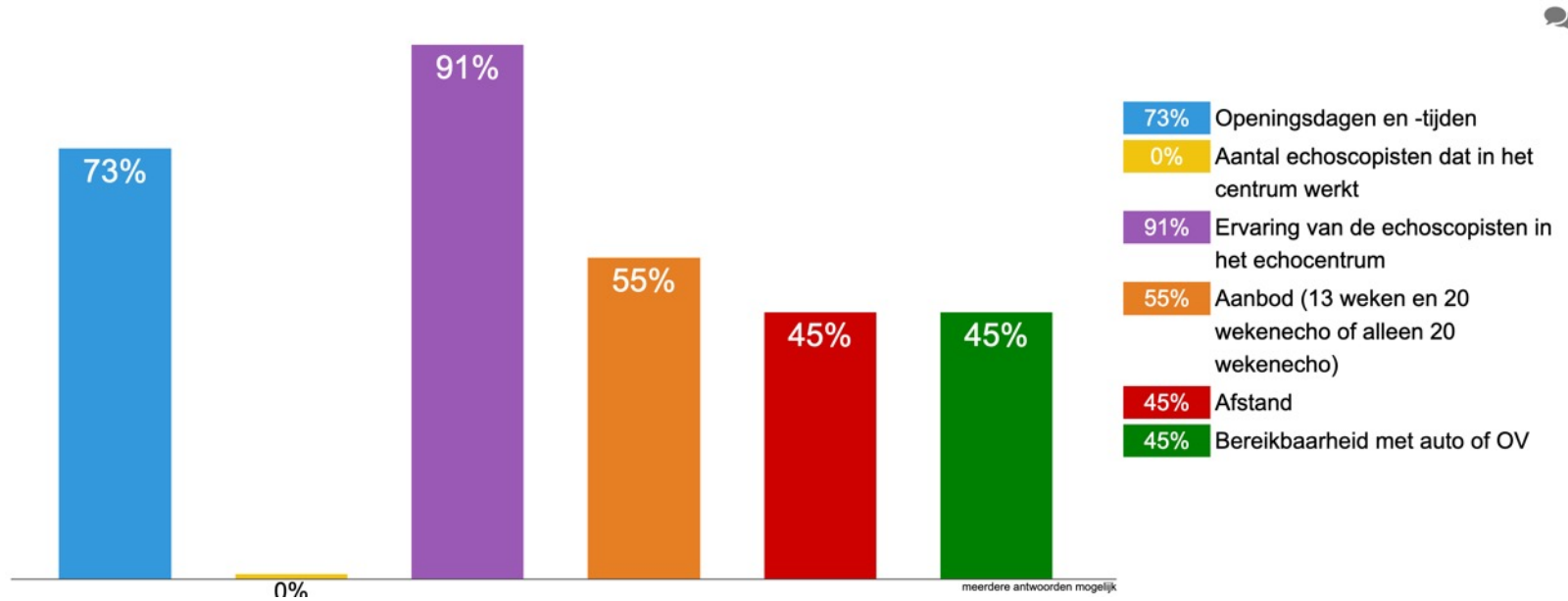

Wat versta je onder bereikbaarheid van echocentra?

gemakkelijk parkeren (gra
persoonlijk contact
ook met ov bevestigingsmail
ook avonden ivm werkenden fiets en auto
parkeermogelijkheden via mail bereikbaar
goede parkeermogelijkheid wandelafstand
meerdere opties tijd en d vervanging bij calamiteit
tijd nemen
telefonisch bereikbaar op goed bereikbare plek
afstand vermelding waar zijn makkelijk bereikbaar locatie
dichtbij te fietsen hoe snel krijg je antwoord
dichtbij letterlijke afstand of je snel terecht kunt
makkelijk parkeren genoeg plek
parkeergelegenheid hoe snel kan je terecht
dichtbij huis telefonisch contact
avond afspraken mogelijk voldoende ruimte voor afs
flexibel
met je meedenken

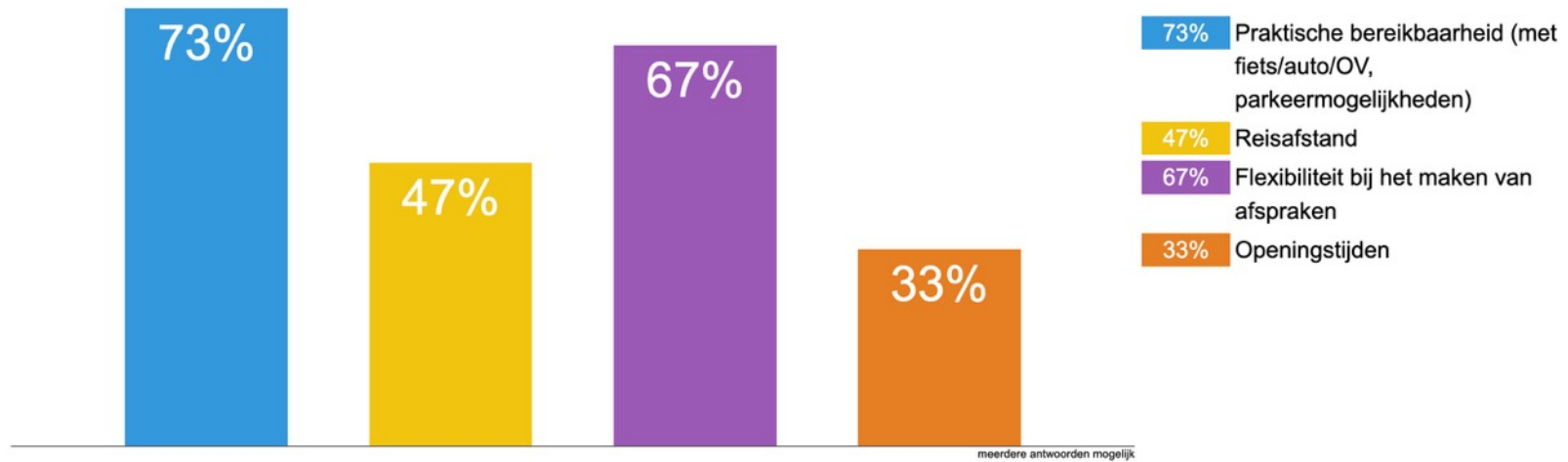

Welke kwaliteitsaspecten zijn voor jou het belangrijkste? (maximaal 2 antwoorden)

 Welke aspecten met betrekking tot bereikbaarheid?

Thema's

- Openingsdagen en -tijden
  - Aantal echoscopisten dat in het echocentrum werkt
  - Ervaring van de echoscopisten in het echocentrum
  - Aanbod (13 wekenecho en 20 wekenecho of alleen 20 wekenecho)
  - Afstand
  - Bereikbaarheid met auto of OV
-
- Praktische bereikbaarheid (met fiets/auto/OV, parkeermogelijkheden)
  - Reisafstand.
  - Flexibiliteit bij het maken van afspraken
  - Openingstijden.

Scenario's

1. Stel je voor.. Je bent net zwanger en wilt een 13 wekenecho laten maken. Je verloskundige vertelt dat je zelf kiest waar je die laat doen. Dat kan bijvoorbeeld bij de verloskundige zelf of bij een echocentrum in de buurt.
2. Stel je voor.. Je bent zwanger en wilt een 13 wekenecho en 20 wekenecho laten doen. Je wilt naar de echopraktijk waar je je vorige zwangerschap ook naartoe ging. Die biedt alleen de 20 wekenecho aan en geen 13 wekenecho.
3. Stel je voor.. Je bent zwanger en hebt geen auto. Je wilt een 13 wekenecho laten doen. Je kunt in 30min. naar de echopraktijk fietsen voor een 20 wekenecho.
4. Stel je voor.. Je bent zwanger en wilt een 20 wekenecho laten doen. Je weet inmiddels dat je zelf kunt kiezen waar je de echo laat doen.
5. Stel je voor.. Jij of je partner werkt onregelmatige diensten. Het lukt jullie daarom vaak niet om binnen kantooruren (ma-vr tussen 9 en 17u) een afspraak te maken voor zorg (zoals bij je verloskundige of een echoscopist).

Understanding what makes people tick

Quarter Plaza
Transformatorweg 74
1014 AK Amsterdam
T +31 (0)20 670 50 20
info@mare.amsterdam
www.mare.amsterdam

MARE werkt volgens
ISO 20252:2019 &
ISO 27001:2017